

DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

ULTIMAS 2016
Vlaamse Cultuurprijzen
www.ultimas.be

Ultima 2016 ARCHITECTUUR Paola Viganò

Paola Viganò heeft als ontwerper Vlaanderen internationaal mee op de kaart gezet en is een voorbeeld van de stimulerende uitwisseling tussen architecten en hun praktijken binnen een groter Europees kader. Met haar oeuvre heeft ze in verdichte steden vernieuwende publieke ruimte gecreëerd en met duurzame ontwikkeling als aandachtspunt. De jury wil deze rijke carrière honoreren en onder de aandacht brengen. Daarnaast ziet de jury de Ultima Architectuur ook als een bredere stimulans voor en waardering van architecten en bureaus die niet het auteurschap maar wel het vakmanschap naar voor schuiven.

Paola Viganò bood samen met Bernardo Secchi, met wie ze in 1990 het bureau Studio oprichtte, antwoorden op de bredere maatschappelijke uitdagingen van individualisering en liberalisering vanaf de jaren '80 vanuit hun centrale denkbeeld van progetto di suolo: een project voor de grond, voor het land dat we allen delen. Zij herontdekten de publieke ruimte in al zijn gelaagdheid en gaven die vorm als een verbindende factor, waarbij permeabiliteit, toegankelijkheid en de zorg voor het milieu centraal staan. Ze vertrokken daarbij van een nauwkeurige en geëngageerde lezing van de 'suolo' in al zijn vormen, geografisch, hydrologisch, historisch, economisch, qua natuurlijke vegetatie, bewoningsvormen en mobiliteit. Mede dankzij hun pionierswerk is nu denkbaar dat in de stad aan landbouw gedaan wordt of dat natuurlijke waterlopen de openbare ruimte opnieuw zullen structureren.

Het denken en oeuvre van Paola Viganò geeft een interessante invulling aan het continuüm tussen praktijk en theorievorming. Zij beschouwt 'het project' als een vorm van kennisontwikkeling en als link tussen conceptuele theorievorming en concrete vormen van actie in de ruimte. In een periode waarin de complexiteit van de praktijk van architecten en stedenbouwkundigen gemarginaliseerd wordt, is het herdenken van de kenniswaarde van een project voor Viganò fundamenteel en kan die een nieuwe maatschappelijke motivatie en rol voor de architectuur en stadsontwerp betekenen.

Het heeft in Vlaanderen geleid tot een aantal indrukwekkende realisaties, waaronder de ontwerpen voor het centrum van Kortrijk, het kerkhof en het structuurplan voor Hoog-Kortrijk, het ontwerp voor het centrum van Mechelen of aan het Theaterplein in Antwerpen, en vooral, Park Spoor Noord dat wezenlijk de kaart van Antwerpen hertekende en een van de meest populaire publieke ruimtes van het land werd. Het project Brussel 2040, met zijn revolutionaire voorstel voor een 'no car city' toonde ontwikkelingsmogelijkheden voor de hoofdstad die tot dan ongedacht bleven. Recent nog werd de jeugdherberg in De Hoge Rielen geselecteerd voor de EU Mies Van der Rohe award 2015.

Op dit ogenblik werkt Paola Viganò aan een ontwerp voor het brede territorium van de grensstreek tussen Rijsel en Kortrijk en een ontwerp voor het Vergotiedok in Brussel. Viganò blijft dus inspiratie bieden over hoe naar ons land te kijken en de jury is ervan overtuigd dat Paola Viganò's teksten, visie en oeuvre blijvende voeding zullen geven aan de huidige en toekomstige generatie architecten en stedenbouwkundigen.